Kraina Dolnego Bugu i Narwi

Kiedy 40 lat temu przegrodzono tamą rzekę Narew stworzono idealne warunki dla rekreacji, sportu i turystyki na nowo powstałym akwenie, jednocześnie uniemożliwiając wodniakom spływ Narwią bezpośrednio do Wisły. Dzięki jedynie Kanałem Królewskim i Wisłą można dopłynąć do Modlina lub znacznie szybciej rowerem wybierając jedną z wielu rowerowych tras. Wędrując wzdłuż brzegów Jeziora Zegrzyńskiego spotkamy liczne marariny żeglarskie, pensjonaty i hotele oraz parki linowe. Odwiedzając Serock koniecznie trzeba wybrać się na spacer po zabytkowym rynku, odwiedzić lokalne muzeum tradycji rybackich, zejść malowniczym wąwozem nad Narew i dotrzeć do molo w Serocku, skąd w każdy wakacyjny weekend, można się wybrać na rejs zabytkowym statkiem pasażerskim ALBATROS lub przeprawić się na drugi brzeg. U ujścia Bugu do Narwi zaczyna się malownicza Kraina Dolnego Bugu. Przy dzikich plażach Cupla i Arciechowa, wśród malowniczych wysp i rozlewisk koło Popowa i Kuligowa, spotkać można rzadkie gatunki wodnego ptactwa i krów pasących się na nadbużańskich łąkach. To szczególnie atrakcyjne tereny dla miłośników przyrody, pasjonatów fotografii oraz „nieinwazyjnej" turystyki rowerowej. Wybierając jedną z tras rowerowych koniecznie trzeba odwiedzić Skansen Kultury Ludowej i Ziemiańskiej w Kuligowie nad Bugiem, gdzie znajdziecie oryginalne wiejskie chałupy, wozy i powozy, sprzęty gospodarskie oraz warsztaty ginących zawodów m.in. kowala, szewca, cieśli i kołodzieja. Kraina Dolnego Bugu to kraina tak przyrodniczo jak i turystycznie dziewicza, gdzie pałace i dwory są niedostępne dla turystów, a jedynymi atrakcjami są przydrożne kapliczki, kościoły w Barcicach i Popowie oraz nieliczne wiejskie sklepiki.

Skansen w Kuligowie

Jak powstał Zalew Zegrzyński

W 1958 roku powódź spowodowana wylewem wód Narwi i Bugu zalała wiele terenów i miejscowości w tym część Ostrołęki, Pułtuska, Serocka oraz Nowego Dworu Mazowieckiego. Stąd podjęto decyzję o budowie tamy ziemnej w Dębem, która miała zapobiegać powodziom. Stopień piętrzący w Dębem budowano w dwóch etapach, w latach 1958-1963. W pierwszym etapie wybudowano jaz i elektrownię z przepławką dla ryb oraz inne obiekty zlokalizowane na lewym brzegu – poza naturalnym korytem rzeki. W drugim etapie, po przegrodzeniu rzeki i skierowaniu wody na jaz, wykonano zaporę ziemną łączącą jaz z prawym brzegiem. Całość inwestycji wraz z napełnieniem zbiornika zakończono w lipcu 1963 roku.

Stopień wodny Dębe zlokalizowany jest na 21. kilometrze od ujścia rzeki Narew. Cofka sięga na Narwi aż do Pułtuska, a na Bugu do wsi Barcice-Ślęzany. Do zbiornika ponadto dopływają rzeki Rządza i Prut. Powierzchnia całego zbiornika wynosi 30,3 kilometra kwadratowego. Pojemność całkowita około 94 milionów metrów sześciennych. Elektrownia na tamie może dostarczyć do sieci ponad 20 MW mocy, a bardziej obrazowo, zasilić w energię miasto wielkości Legionowa.

W niespełna 23 lata później, w 1986 roku, dokładnie w 100-lecie Wodociągów Warszawskich, nad zalewem oddana została kolejna ważna inwestycja – Zakład Wodociągu Północnego w Wieliszewie wraz z kompleksem obiektów. Zalicza się do nich system kanalizacji opaskowej Zalewu Zegrzyńskiego zabezpieczający ujęcie powierzchniowe przed zanieczyszczeniami oraz oczyszczalnia ścieków „Dębe" w Orzechowie.

Wodociąg Północny pokrywa około 30% zapotrzebowania Warszawy i dostarcza wodę dla mieszkańców północnych dzielnic lewo i prawobrzeżnych – Białołęki, Bielan, Bemowa, Targówka, Pragi Północ oraz części Woli, Żoliborza, Pragi Południe i Rembertowa.

Stopień wodny z jazami w Dębem

Zegrzyńskie mosty

Ponieważ most stalowy z 1936 roku, zniszczony w czasie drugiej wojny światowej i odbudowany w 1948 roku, stał się zbyt słaby i wąski, postanowiono wybudować nowoczesny obiekt. Zalewanie filarów i montaż konstrukcji rozpoczęto w listopadzie 2001 roku, a otwarto dla ruchu 16 czerwca 2003 roku.

W tym miejscu warto krótko wspomnieć o historii Zegrzyńskich mostów. Od wczesnego średniowiecza w Zegrzu znajdował się często wykorzystywany, rozległy bród, gdzie latem budowano drewniane przeprawy mostowe. W czasach Kazimierza Wielkiego funkcjonował średniowieczny szlak handlowy, który już w 1353 roku nazywano „starą drogą wojenną". Wiódł on przez Warszawę, Serock, Pułtusk, Maków, Chorzele, w kierunku Szczytna.

W XVII wieku przerzucono przez Narew w okolicach Zegrza solidny most drewniany. Walki o tę przeprawę toczyły się w czasie Powstania Kościuszkowskiego, podczas wojen napoleońskich w 1806 roku oraz Powstania Listopadowego. Po upadku Powstania most rozebrano. Nowa przeprawa spłonęła na początku lat 90. XIX wieku. Kolejne dwa nowe mosty zaprojektował inżynier Mieczysław Marszewski. Pierwszy most tak zwany „łyżwowy", drewniany oddano do użytku w 1894 roku. Miał on 320 metrów. Drugi stały most stalowy, ze stali zlewnej, długości 335 metrów, oddano w 1897 roku.

Mosty te przetrwały do roku 1915 roku, kiedy to 6 sierpnia Twierdza Zegrze została zajęta przez wojska pruskie. Rosjanie wycofując się obydwa mosty wysadzili. Na filarach mostu Marszewskiego Niemcy wkrótce postawili most kratownicowy popularnie nazywany „nowym mostem niemieckim". Po moście tym, już 1 listopada 1916 roku ruszyła kolejka wąskotorowa, która połączyła koszary w Zegrzu z fortem w Beniaminowie i przez Struge z Wawrem oraz garnizony w Zegrzu i Rembertowie. Most przetrwał do 1932 roku, kiedy to wybudowano wspomniany na wstępie most stalowy, nitowany, czteroprzęsłowy, wsparty na solidnych betonowych filarach.

Most na Narwi w Zegrzu

Twierdza Zegrze

W 1879 roku opracowano w Rosji założenia umocnień w Kownie, Olicie, Grodnie, Osowcu, Łomży, Ostrołęce, Różanie, Pułtusku, Zegrzu, Nowogieorgijewsku (Modlinie). Warszawie oraz Iwangorodzie (Deblinie). Było to gigantyczne przedsięwzięcie obliczone na dwadzieścia lat. którego koszt szacowano na 3,5 miliona rubli. Grunty zegrzyńskie kupiono od Radziwiłłów 31 grudnia 1890 roku za kwotę 300 tysięcy rubli.

Do projektowania, nadzoru i kierowania budową inwestycji wojskowej w Zegrzu został powołany Olimpiusz Staryńkiewicz. Był on inżynierem wojskowym, a prywatnie bratem Sokratesa Staryńkiewicza, prezydenta Warszawy w latach 1875–1895. Budowa fortyfikacji zegrzyńskich rozpoczęła się w 1891roku. Zasadnicze prace przy budowie Umocnienia Dużego i Umocnienia Małego w Zegrzu zakończyły się w roku 1895 roku. Wybudowano dwa forty betonowe połączone głęboką suchą fosą i wałem ziemnym oraz w latach 1902–1907, trzy prochownie, czyli składy nabrzeżne. Twierdza osiągnęła gotowość bojową w 1897 roku i została zaliczona do twierdz zaporowych klasy III. Kulminacyjnym momentem w historii budowy Twierdzy Zegrze była wizyta cara Mikołaja II, w dniu 21 sierpnia 1897 roku. Na wysokiej skarpie przy Trakcie Kowieńskim, dokładnie naprzeciwko głównej bramy wjazdowej do Fortu Dużego, zbudowane zostało kasyno oficerskie, które było najbardziej reprezentacyjnym budynkiem zegrzyńskiej twierdzy. Tuż za nim postawiono szereg innych, mniejszych budynków o różnym przeznaczeniu. W sumie, na terenie twierdzy, stanęło około stu obiektów zarówno murowanych jak i drewnianych. Umocnienie Duże oraz Małe przetrwało obie wojny światowe w idealnym stanie (zarówno beton jak i pancerz). Stało się tak dzięki temu, że teren ten niemal zawsze należał do wojska i nie toczyły się tu działania wojenne.

Twierdza w Zegrzu

Pałace Radziwiłłów

W 1846 roku Krasińscy wystawili w Zegrzu pałacyk myśliwski. Była to jednopiętrowa, podpiwniczona budowla z cegły, otynkowana i pomalowana na biało, z drewnianym, oszklonym gankiem, kryta ceramiczną, czerwoną dachówką. W pałacyku zamieszkała, urodzona w 1842 roku, Jadwiga hrabina Korwin-Krasińska z Krasnego, herbu Ślepowron, córka Doroty Jabłonowskiej i Stanisława Kostka Aleksego hrabiego Korwin-Krasińskiego. Jadwiga wyszła za mąż za księcia Macieja Józefa Konstantego Radziwiłła, herbu Trąby. W posagu wniosła dobra zegrzyńskie. Małżeństwo, zawarte 21 września 1862 roku sprawiło, że dobra te stały się własnością Radziwiłłów, a drzewa genealogiczne obu rodów połączyły się. Gdy zapadła decyzja o budowie umocnień w Zegrzu, Wojenny Zarząd Inżynierii przeprowadził rozmowy z Radziwiłłami o sprzedaży gruntów i wszedł w posiadanie terenu pod budowę fortów. Za uzyskane pieniądze małżonkowie postanowili w pobliskim Jadwisinie wznieść nową siedzibę. Do zaprojektowania pałacu zaproszono znanego francuskiego architekta Françaisa Arvwufa. Przygotował on projekt budowli w modnym ówcześnie stylu eklektycznym. Pałac wybudowano w niespełna dwa lata (1896–1898). Zewnętrznym wyglądem nowa siedziba Radziwiłłów nawiązywała do niektórych budowli francuskiego renesansu, choć jej bryła nie była symetryczna. Rozległy parterowy budynek posiadał wyraźnie zaznaczone poddasze z drewnianymi lukarnami. Na uwagę zasługiwała też czworoboczna wieża w elewacji frontowej oraz piętrowe rycality zwieńczone trójkątnymi szczytami. Tak, jak kiedyś, tak i obecnie budynek bardzo wyraziście prezentuje się na tle otaczającej go zewsząd zieleni, a to przede wszystkim dlatego, iż z zewnątrz wyłożony został płytkami z czerwonej terakoty, a otwory okienne i drzwiowe oraz narożniki, obramowano białym piaskowcem.

Pałac w Jadwisinie

Obiekty historyczne regionu

W każdej gminie powiatu legionowskiego znajduje się co najmniej kilka obiektów historycznych wartych zwiedzenia. Niemal o wszystkich można dowiedzieć się w Muzeum Historycznym Legionowa, znajdującym się w tym mieście przy ulicy Adama Mickiewicza 23. Jakie obiekty znajdują się w gminach nadzalewowych?

W **gminie Serock –** warto zwiedzić Izbę Pamięci i Tradycji Rybackich, gdzie prezentowanych jest wiele pamiątek po dawnych mieszkańcach miasteczka. Można obejrzeć także Wzgórze Barbarka, będące pozostałością dawnego grodziska średniowiecznego, a także kościół parafialny z XVI wieku ufundowany przez księcia mazowieckiego Janusza III. W **Zegrzu** zaś, umocnienia Twierdzy Zegrze, w tym dobrze zachowane prochownie nadbrzeżne, Pałacyk Radziwiłłów oraz carskie Kasyno Oficerskie. W **Jadwisinie**, kolejny Pałacyk Radziwiłłów. W **Zegrzynku**, pozostałości Dworku Szaniawskiego oraz młyna parowego.

W **gminie Nieporęt –** w **Nieporęcie** kościół z XVII wieku ufundowany przez króla Jana Kazimierza jako votum zwycięstwa nad Szwedami. W **Beniaminowie** ruiny carskiego fortu. W **Michałowie-Grabinie** cmentarz osadników niemieckich, a w **Białobrzegach** cmentarz jeńców radzieckich zamordowanych przez hitlerowców w 1941 roku.

W **gminie Wieliszew** ruiny dawnego Pałacu Poniatowskich w **Górze**, Grupę Forteczną **Janówek**. W **Wieliszewie** klasycystyczną kaplicę cmentarną rodziny Gautier oraz wojskowy cmentarz polskich żołnierzy poległych w 1939 roku, a także pozostałości cmentarza Twierdzy Zegrze, który znajduje się tuż przy wiadukcie po prawej stronie, w połowie drogi z Zegrza do Legionowa.

Oprócz zabytkowych budowli warto także zwrócić uwagę na pomniki przyrody, w tym ogromne dęby w Zegrzu, głaz narzutowy w Karolinie czy liczne wąwozy kresowe rozciągające się nad brzegiem Narwi od Serocka do Zegrza.

Zabytkowa kaplica z 1834 roku w Wieliszewie

Rezerwaty przyrody regionu Jeziora Zegrzyńskiego

Nad zalewem leżą trzy gminy powiatu legionowskiego Nieporęt, Wieliszew oraz Serock. Na ich terenie utworzono kilka rezerwatów przyrody. W gminie Serock – **Rezerwat „Zegrze"**. **Rezerwat Jadwisin** oraz **Rezerwat „Wąwóz Szaniawskiego"**. W gminie Nieporęt – **Rezerwat „Łęgi Czarnej Strugi"**, w gminie Wieliszew – **Rezerwat „Wieliszewskie Łęgi"** oraz obręb chroniony **„Kępa Kikolska"**.

Najbogatsza w pomniki przyrody jest gmina Serock. W **Rezerwacie „Zegrze"** (o powierzchni 64 ha), rośnie drzewostan 100–200-letni, stanowiący pozostałość Puszczy Serockiej. Dominuje tam dąb szypułkowy i bezszypułkowy, sosna pospolita i brzoza brodawkowata. Występują tak rzadkie zwierzęta jak: dzięcioł czarny i dudek, rybówka aksamitna, mysz zaroślowa, smużka orzesznica, kilka gatunków nietoperzy oraz sarny, dziki, lisy i łosie. **Rezerwat „Jadwisin"** to 20-hektarowy dawny park otaczający pałac Radziwiłłów. Dominuje tam starodrzew, głównie osna, świerk oraz wiąz, grab i jesion. Z kolei **kompleks leśno-krajobrazowy „Wąwóz Szaniawskiego"** (o powierzchni 11 ha) ma bardzo urozmaiconą rzeźbę terenu, związaną z dziwlonością erozyjną Narwi oraz wód do niej spływających. Znaczną jego część pokrywa las grądowy, tak zwany zboczowy, w którym rosną również ogromne dęby szypułkowe, wiązy, graby, olchy i lipy. Nazwa kompleksu pochodzi od nazwiska dramaturga Jerzego Szaniawskiego, którego dworek niegdyś się tam znajdował.

Rezerwat „Łęgi Czarnej Strugi" w gminie Nieporęt, swą nazwę zawdzięcza przepływającej rzeczce Czarna Struga. Występuje tam rzadki naturalny łęg wiązowo-jesionowy oraz wiele gatunków drzew, krzewów i runa leśnego, w tym gwiazdnica gajowa, bluszczyk kurdybanek, gajowiec żółty czy jaskier kosmaty. Rezerwat jest ostoją licznej zwierzyny leśnej. Spotkać tam można ptaki śpiewające i drapieżne, dziki, lisy, sarny oraz łosie.

Łabędź niemy

Wędkarski eldorado

Nic tak nie przyciąga wędkarzy nad wodę jak dobre brania ryb. Wiesć, że ryba bierze, rozchodzi się w środowisku wędkarskim, sobie tylko znanymi kanałami, letnem błyskawicy. Latem pojawiają się tu tawice dorodnych leszczy, płoci, okoni i sandaczy. Wytrwali i wytrawni wędkarze mogą w tym czasie złowić też sporych rozmiarów waleczne **karpie, szczupaki**, dorodne **klenie, liny** oraz **sumy**.

Do najbardziej pospolitych ryb zalewu niewątpliwie należy **leszcz** – duża, choć ociosta, ryba karpiowata. Żyje on w stadach. Żeruje gromadnie, często zmienia żerowiska w poszukiwaniu obfitego pokarmu. Najczęściej osiąga masę od 1–3 kilogramów, maksymalnie do 5 kg. Podobne do leszcza gatunki ryb, jakie można również spotkać w naszym zbiorniku to **rozpiór** i **krąp**.

Kolejną rybą, najbardziej charakterystyczną dla Jeziora Zegrzyńskiego jest **sum**. To największa ryba naszych wód. W sprzyjających warunkach potrafi dorosnąć do ponad 100 kilogramów i 2,5 metra długości. Nie należy do rzadkości łowione na wędkę okazy 20–30 a nawet 50-kilogramowe. Rekordowy sum złowiony w Zegrzu miał 102 kilogramy i 2,45 metra długości. Sum żyje nawet 100 lat. Odżywia się drobnymi rybami, rakami, żabami, kijankami i larwami owadów.

Nie mniej pospolitą rybą w zalewie jest **płoć**. Która żyje w małych stadach, w miejscach dobrze osłoniętych roślinnością. Żywi się glonami, planktonem roślinnym i zwierzęcym, larwami owadów, jak również niektórymi roślinami wodnymi. Płoć żyje do 9 lat i może osiągnąć długość do 40 centymetrów i 1,5 kilograma masy. Młode osobniki mylone są często z innymi gatunkami, zwłaszcza **jelcem, ukleją, jaziem, kleniem** oraz **wzdręgą** czyli krasnopiórką. W wodach akwenu można także złowić jedynego drapieżnika wśród karpiowatych, mianowicie **bolenia**. Ta silna i waleczna ryba jest wyzwaniem dla najwytrawniejszych wędkarzy.

W Jeziorze Zegrzyńskim można liczyć na taaakie ryby

Baza turystyczna

Baza turystyczna nad Jeziorem Zegrzyńskim jest stosunkowo bogata. Składają się na nią ośrodki wypoczynkowe, hotele, centra konferencyjne, porty i stanice wodne oraz obiekty usługowe i gastronomiczne. Najwięcej obiektów turystycznych znajduje się na terenie gminy Serock. Do najbardziej znanych i uczęszczanych należą Centra Konferencyjno-Rekreacyjne oraz hotele „Warszawianka", „Windsor" oraz ośrodek GUS w Jachrance. Hotele „Pan Tadeusz", „Narwi", „Eksploris" w Serocku. Ośrodek Szkoleniowo-Wypoczynkowy „GeoVita" w Jadwisinie oraz „Mila" w Zegrzynku, a także „Pałac Zegrzyński" w Zegrzu.

W gminie Nieporęt „Hotel 500" oraz hotele „Mario", „Bella Donna" i „Malibu", rezydencje „Magnacka" oraz „Szafran", hotel i karczma „Klepisko" i hotel „Folwark", „Marina Diana", „Promenada", Ośrodek Agencji Mienia Wojskowego „Revita" i Ośrodek Szkoleniowo-Wypoczynkowy „Alianz". Do tego nad brzegami zalewu turyści mogą znaleźć liczne pensjonaty i kwatery prywatne.

Uzupełnieniem bazy turystycznej są lokale gastronomiczne, restauracje i bary szybkiej obsługi. W gminie Serock godne polecenia są restauracje rybne „Złoty Okoń" oraz „Złoty Lin", które oferują liczne specjały i dania z ryb słodkowodnych oraz morskich. Warto odwiedzić także restauracje i bar „Milą" w Zegrzynku, jak również restauracje „Pałac Zegrzyński" w Zegrzu. W gminie Nieporęt na uwagę konsumentów zasługują zwłaszcza: karczma „Klepisko", restauracja „Szanta Cafe", „Helios" oraz „Zagłobianka", bary „Las i Woda", „Barka", „Laguna" oraz Tawerna „Pilawa". Zmotoryzowanym warto polecić bar McDonald's przy rondzie i stacji benzynowej Orlen. Dodać należy, że niemal każdy hotel prowadzi swoje restauracje, które są dostępne również dla gości z zewnątrz.

Jeden z nowych hoteli w gminie Nieporęt

Porty i stanice wodne

Jezioro Zegrzyńskie obfituje w liczne porty, przystanie, stanice wodne, w tym wędkarskie. Do najbardziej znanych należą: Port i Tawerna Pilawa w Białobrzegach, Yacht Klub Polski w Białobrzegach oraz w Jadwisinie, Ognisko TKKF „Wodnik", Przystań przy Starym Moście, Przystań „Dolomit" oraz Przystań przy plaży w Serocku.

Licznymi miejscami do cumowania i przechowywania łodzi w **gminie Nieporęt** dysponują porty i przystanie: Dzika Plaża Molo w Nieporęcie, Kluczyński Sails, Marina Diana, WDW Rewita w Białobrzegach, ośrodki Promenada i Alianz w Ryni, Hotel 500, AZS oraz Warszawskie Towarzystwo Wioślarskie przy Moście w Zegrzu Południowym.

W **gminie Serock** – Wojskowa Akademia Techniczna i Wojskowy Klub Sportowy w Zegrzu, Klub Mila w Zegrzynku, hotel „Narwil" oraz Yacht Club Marina i Port przy Plaży w Serocku.

W **gminie Wieliszew** – przystanie Port Dębe i Port RZGW w Dębem oraz Port MPWiK i przystań Plaża w Wieliszewie.

Z uroków akwenu często korzystają, oprócz żeglarzy i motorowodniaków, liczni wędkarze. Dla nich swe usługi oferują trzy stanice wędkarskie: Koła nr 4 i Koła nr 13 w Zegrzu Południowym oraz Koła nr 6 w Wierzbicy. Można tam opłacić Kartę Wędkarską, wypożyczyć łodzie wiosłowe i motorowe, a także uzyskać informacje o najatrakcyjniejszych łowiskach zegrzyńskiego akwenu.

Niemal we wszystkich portach, a zwłaszcza tych większych, oprócz możliwości cumowania, oferowanych jest wiele usług, w tym tankowania łodzi (Port Pilawa, prac remontowych i renowacyjnych (TKKF „Wodnik", Yacht Klub Polski, AZS, WTW, WAT), jak również prowiantowania i serwowania posiłków (port Pilawa, „Wodnik", AZS, Hotel 500, WKS, WDW Rewita, Promenada, Yacht Club Marina, Marina Diana czy Dzika Plaża w Nieporęcie).

Port oraz Tawerna Pilawa w Białobrzegach

Turystyczne trasy rowerowe

Turystyczne szlaki rowerowe w regionie Jeziora Zegrzyńskiego są rozbudowane i bardzo atrakcyjne. Liczą one w sumie ponad 200 kilometrów. Wszystkie można bez problemów pokonać rowerem albo nawet pieszo.

W **gminie Serock** wytyczono cztery trasy rowerowe o długości ponad 70 kilometrów. **Trasa żółta** biegnie z serockiego Rynku ulicą Rybaki do Zegrzynka Jadwisina i Borowej Góry. **Trasa czerwona** z Zegrza Południowego do Zegrza. Jadwisina przez Serock, most w Wierzbicy do Łachy. **Trasa niebieska** z Łachy do Gąsiorowa. Nowej Wsi. Bindugi. Kani Polskiej. Popowo Parcieli do Serocka. **Trasa czarna** z Dębego do Izbicy. Rezerwatu „Zegrze", Zabłocia i Serocka.

W **gminie Nieporęt** trasy rowerowe liczą ponad 90 kilometrów. **Trasa Liwecka (znaki niebieskie)** prowadzi przez Nieporęt – Białobrzegi – Rynię – most na Rządzy. **Trasa Narwiańska (znaki czerwone)** przez Kobiałkę, Nieporęt. Zegrze Południowe, Borową Górę do Serocka, Gąsiorowa i Łachy. **Szlak Nieporęcki (znaki żółte)** przez Nieporęt, Plac Wolności, Białobrzegi. Rynię, Siwek, Beniaminów, Wólkę Radzymińską, Nieporęt, Zamościki i Lasy Drewnickie. **Szlak Południowy (znaki zielone)** od PKP Legionowo przez Nieporęt. Wólkę Radzymińską, Kobiałkę, Józefów, Choszczówkę, Jabłonnę do Legionowa. Jest to najdłuższy szlak rowerowy w rejonie Jeziora Zegrzyńskiego.

W **gminie Wieliszew** trasy liczą ponad 70 kilometrów. W gminie **wytyczono sieć tras rowerowych** wchodzących w skład wojewódzkiej, krajowej a także międzynarodowej (EuroVelo) sieci tras rowerowych. **Wieliszewska Trasa Crossowa** to szlak wytyczony na tak zwanym Uroczysku Poniatów. Ponadto wytyczono **Szlak Rowerowy Uroczysko Bagno, Uroczysko Poddębie** oraz **Uroczysko Poniatów**. Po drodze będziemy mieli okazję zobaczyć łąki uroczyska Kępa Kikolska, odpocząć na plaży i skorzystać z kąpieliska nad Jeziorem Zegrzyńskim oraz odwiedzić rezerwat storczyków na granicy z Zegrzem.

Wieliszewska Trasa Crossowa

Rowerowe przeprawy na Bugu i Narwi

Rowerowe trasy wokół Jeziora Zegrzyńskiego wymagają przeprawy przez rzekę mostami w Zegrzu lub Wierzbicy oraz katamaranami u ujścia Bugu do Narwi oraz z Zegrza do Nieporętu. Organizatorem przeprawy i armatorem statków ALBATROS (przeprawa z Serocka do Arciechowa) i ALICJA (przeprawa z Zegrza do Nieporętu) jest Stowarzyszenie na Rzecz Promocji i Rozwoju Zalewu Zegrzyńskiego (zał. 1998 r). z którego inicjatywy wytyczono cztery trasy - rowerowej pętli wokół Jeziora Zegrzyńskiego i wydano mapę rowerowych tras. Wakacyjne przeprawy rowerowe skróciły o ponad 70 km wycieczkę wokół jeziora, gdyż najbliższy most na Bugu jest dopiero w Wyszkowie, odległym o ponad 30 kilometrów od ujścia rzeki do Narwi. Katamarany Albatros to małe statki motorowe z miejscami dla 12 pasażerów i 8 rowerów, których małe zanurzenie pozwala na bezpieczną żeglugę po płytkich wodach Bugu. Rejsy odbywają się regularnie z molo w Serocku we wszystkie soboty, niedziele i święta (czerwiec-Sierpień). Na początku planowane były wycieczki katamaranem z Serocka do Kuligowa nad Bugiem połączone ze zwiedzaniem skansenu i degustacją miejscowej kuchni. Niestety wycieczki nie cieszyły się większym zainteresowaniem turystów ze względu na czas rejsu w obie strony (min. 4 godziny). Przeprawa na Bugu z Kuligowa do Popowa jest jednak nadal możliwa katamaranem OBSERWATOR, który w każdy wakacyjny weekend odbywa regularne rejsy. Warto wiedzieć, iż katamarany to także Mobilne Punkty Informacji Turystyczne, na których są dostępne bezpłatne przewodniki i mapy turystyczne, a kapitanowie chętnie podzielą się wiedzą co w okolicy warto zwiedzić, gdzie można wypożyczyć kajak lub rower wodny oraz gdzie można tanio i smacznie zjeść.

Przeprawa rowerowa z Serocka do Arciechowa

teksty i zdjęcia: Andrzej Karski i Zbigniew Szumera.
All right reserved by Stowarzyszenie na Rzecz Promocji i Rozwoju Zalewu Zegrzyńskiego,
05-140 Serock, ul. Retmańska 47/13, www.jeziorozegrzynskie.info

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie" Instytucja Zarządzająca PROW 2014-2020 – Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Mapa została opracowana i wydana przez Stowarzyszenie na Rzecz Promocji i Rozwoju Zalewu Zegrzyńskiego, w ramach projektu "Organizacja turystyczno-edukacyjnych rejsów statkiem po Jeziorze Zegrzyńskim", współfinansowanego jest ze środków Unii Europejskiej w ramach poddziałania 19.2 "Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność" objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020.